

ЕКСПЛІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для «Каталогу вибіркового дисциплін»

Назва дисципліни	Історія мистецьких стилів
Цикл дисциплін (гуманітарна/іншої спеціалізації)	Іншої спеціалізації
Вид дисципліни (теоретична /практична)	Практична
Освітній рівень (бакалавр/магістр)	Магістр
Кафедра (на якій читається дисципліна)	Художнього текстилю
Терміни вивчення (семестр весняний/осінній)	Весняний

Ключові результати навчання (уміння та навички): Знати мистецькі стилі Європи, їх термінологію, характерні особливості, послідовність виникнення, часові межі, кращі зразки художнього втілення та провідних майстрів. Усвідомлювати принципи композиційної побудови творів декоративно-прикладного мистецтва, орнаментики, властиві для того чи іншого стилю.

Вміти створювати самостійні оригінальні пропозиції дво та тривимірних орнаментальних композицій (рапортні орнаменти, картуші, розетки, бордюри моно композицій, еклібриси тощо), стилізовані у руслі історичних європейських стилів.

Короткий зміст дисципліни (перелік тем та практичних завдань) Теоретичні основи курсу. Поняття стилю, орнаменту, декору. Стилетвірні фактори в декоративно-прикладному мистецтві. Засоби художньої виразності в орнаменті. Функція орнаменту, взаємодія декору та декорованого предмету. Основні види орнаментів. Перелік базових мистецьких стилів.

Тема «Орнаментально-декораційне мистецтво Середньовіччя». Часові рамки Середньовіччя, його стильову диференціація. Акцентується роль архітектури як стилетвірного фактору в середньовічному декоративно-прикладному мистецтві. Основні види готичних архітектурно-декоративних конструкцій та їх застосування їх в декоративно-прикладному мистецтві. Масверковий, орнамент «ляні складки».

Практична робота. Вивчення способів графічної побудови орнаментів.

Тема «Орнаментально-декораційна творчість Ренесансу». Часові рамки Ренесансу в Італії та інших країнах Європи. Звернення до класичного спадку. Роль ордерної системи. Особливості системи пропорцій та її використання у архітектурі та декорі. Гротесковий орнамент, історія виникнення, характерні особливості, застосування. Мотив акантового листя, інші поширені мотиви, притаманні стилю. Ренесансний орнамент в архітектурному декорі, майоліці, умеблюванні (касоне), тканинах, гобеленах, графіці. Розглядається монументально-декоративна творчість видатних митців епохи.

Практична робота. Вивчення орнаментів Ренесансу, ознайомлення зі скульптурно-ліпним декором ренесансної архітектури площі Ринок та в. Руської у Львові.

Тема «Орнамент та декор бароко. Часові рамки стилю. Світогляд та естетика бароко, виникнення терміну, особливості архітектурного декору. Поява трельяжної сітки та ламбрекену. Застосування барокового орнаменту в різних галузях декоративно-прикладного мистецтва. Особливості майолік Луки дела Робіа, розквіт фламандської шпалери, організація Мануфактури королівського умеблювання у Франції, творчість Лебрена, гобелени за картонами Рубенса, особливості бордюрів барокових гобеленів тощо. Бароко в Україні. Практична робота: вивчення орнаментів бароко, ознайомлення з графічною творчістю Івана Щирського.

Тема «Стиль рококо та орнаментально-декораційне мистецтво періоду» включає лекцію. Час виникнення та занепаду стилю, значення терміну. Диференціація на «стиль регентства» та розвинене рококо. Особливості рококо як варіанту пізнього бароко в країнах Східної Європи. Мотив мушлі та його інтерпретація, орнамент «перисті завитки», меандровий декор. Засадничі композиційні прийоми. Стиль шинуазрі. Декоративна творчість Жана Антуана Ватто, Луї Фрагонара, Франсуа Буше, серія шпалер «Пори року» Клода Одрана Молодшого, тощо. Гротескові рисунки Жана Берена та гравюри Жюста Ореля Мейсоньє як джерела орнаментального декору рококо. Декоративні тканини рококо. Практична робота: вивчення орнаментів рококо.

Тема «Класицизм та ампір». Часові рамки стилю. Стильова диференціація та суть термінів «неокласицизм», «класицизм», «ампір». Вплив розкопок у Геркуланумі та Помпеї й світогляду Просвітництва. Мотиви «грецького смаку» - волюти, гірлянди з лавра, завитки, пальмети та ін. Сюжетні орнаменти, трофеї, міфологічні персонажі. Роль знаменитих декораторів. Декор в епоху революційних урядів (Директорія-Консульство). Виникнення єгипетських тем. Тканини та оббиття, їх характерні структури, мотиви, інтерпретація. Особливості класицизму в Україні. Практична робота: вивчення орнаментів стилю.

Тема «Історизм та еkleктика як період між стилями». Часові рамки періоду, його особливості, значення термінів. Рухи «національного романтизму», пошук національних джерел творчості, протистояння «стилю Імперії» як одна з передумов виникнення історизму. Увага до ретроспективного методу в мистецтві. Діапазон історичних стилів та стилістик з арсеналу еkleктики та історизму. Перша Всесвітня виставка 1851 р. в Лондоні. Антиеклектичний рух в Європі. Історизм та еkleктизм в Україні на матеріалі Львова. Практична робота. Ознайомлення з орнаментально-декораційною творчістю періоду історизму та еkleктики, в т.ч. з ліпним декором, кахлями, орнаментальними кованими решітками архітектурних пам'яток Львова епохи історизму.

Тема «Стиль модерн». Часові рамки періоду, особливості, стилю, термінологія. Роль Х.К. ван де Вельде, та У.Морріса. Нові принципи архітектури. Характер стилізації мотивів природи. Вплив мистецтва Японії, Північної Африки, Близького. Національні особливості стилю модерн. Орнамент криволінійних обрисів як основний виражальний засіб в мистецтві модерну. Особливості колориту модерну. Символізм як характерна риса стилю. Кульмінація модерну на Всесвітній виставці в Парижі 1900 р. Особливості поширення стилю. Модерн в тканинах, вишивках, килимах, гобеленах. Альфонс Муха, Ежен Грассе, Анрі ван де Вельде, Йозеф Хофман, Герман Обріст, Отто Екман та ін. Популярність індонезійського батіку та його мотивів. Модерн в Україні, Львівська сецесія. Практична робота. Вивчення орнаментів стилю «модерн». Ознайомлення з монументально-декоративним оздобленням архітектурних пам'яток Львова у стилі сецесії.

Тема «Орнамент стилю арт деко». Часові рамки стилю. З'ясовуються спільне та відмінне у стилях модерн та арт-деко. Вплив на естетику арт-деко авангардистського живопису, екзотичних культур (Африки, Древньої Месопотамії, Майя, тощо), а також Давнього Єгипту, Греції, Риму, Китаю та Японії. Вплив механічних та промислових форм на появу геометричних рисунків. Мотиви сонячного проміння, сонця, що виглядає з-за хмар в Англії, та ін. Особливості потрактування жіночої фігури, інших мотивів орнаменту та декору. Набивні тканини «Манхеттен», «Літаки». Розквіт мистецтва ансамблю. Прихід модернізму та

промислового дизайну. Арт деко в Україні. Практична робота: вивчення орнаментально-декораційної творчості арт-деко.

Підсумова практична робота. Створення самостійної орнаментальної чи орнаментально-декоративної композицію (узор, картуш, екслібрис, буквиця, герб тощо), з використанням засобів виразності одного з мистецьких стилів (на вибір).

Результати оцінювання (форми, критерії) Залік (оцінювання за накопичувальною системою)

Автор програми (викладач, що читає дисципліну) кандидат мистецтвознавства, доцент
Кусько Г.Д., асистент Кусько К.С